

Regionsudvalgets perspektivudtalelse om »Euro-Middelhavspartnerskabet og de regionale og lokale myndigheder: behovet for koordination og et særligt instrument til det decentraliserede samarbejde«

(2004/C 121/05)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til brev af 5. september 2003 fra næstformand for Kommissionen Loyola de Palacio til formanden for Regionsudvalget, Albert Bore, med anmodning om en perspektivudtalelse fra Regionsudvalget i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 1, med en vurdering af de opnåede fremskridt i Barcelona-processen, en analyse af, hvordan de gældende associeringsaftaler med Middelhavspartnerlandene fungerer, og en belysning, ud fra Regionsudvalgets egne erfaringer, af udviklingen i samarbejdet mellem EU-regioner og regioner i de sydlige Middelhavslande såvel som i det indbyrdes samarbejde mellem sidstnævnte regioner,

under henvisning til præsidiets beslutning af 6. november 2003 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Forbindelser Udadtil,

under henvisning til protokollen om samarbejdsformer mellem Europa-Kommissionen og Regionsudvalget, underskrevet af de to formænd den 20. september 2001 (DI CdR 81/2001 rev. 2),

under henvisning til sin udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om styrkelse af Den Europæiske Unions Middelhavspolitik: forslag til iværksættelse af et Euro-Middelhavspartnerskab« (KOM(1995) 72 endelig) (CdR 371/95) ⁽¹⁾,

under henvisning til sin udtalelse om »De lokale myndigheder og Euro-Middelhavspartnerskabet« (CdR 125/97 fin) ⁽²⁾,

under henvisning til sin resolution om »Decentraliseret samarbejde og de regionale og lokale myndigheders rolle i Euro-Middelhavspartnerskabet« (CdR 40/2000 fin) ⁽³⁾,

under henvisning til sin udtalelse om »De regionale og lokale myndigheders rolle i EU's Euro-Middelhavsstrategi« (CdR 123/2000 fin) ⁽⁴⁾,

under henvisning til Europa-Parlamentets beslutning om meddelelse fra Kommissionen om »Forbindelserne mellem EU og Middelhavsområdet: styrkelse af Barcelona-processen« (A5-0009/2001),

under henvisning til Europa-Parlamentets årlige rapport om Meda 2000-programmet (A5-0114/2003),

under henvisning til Europa-Parlamentets rapport om »Det udvidede Europa« (A5-0378/2003),

under henvisning til Kommissionens meddelelse om »Det bredere europæiske naboskab« (KOM(2003) 104 endelig),

under henvisning til sin udtalelse af 9. oktober 2003 om Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om »Det bredere europæiske naboskab: en ny ramme for forbindelserne med vores naboer i øst og syd« (CdR 175/2003 fin) ⁽⁵⁾,

under henvisning til erklæringen fra borgmestrene i Middelhavsområdet, der blev vedtaget af Euromedudvalget under Eurocities den 27. september 2003 i Byblos,

⁽¹⁾ EFT C 126 af 29.4.1996, s. 12.

⁽²⁾ EFT C 64 af 27.2.1998, s. 59.

⁽³⁾ EFT C 156 af 6.6.2000, s. 47.

⁽⁴⁾ EFT C 22 af 24.1.2001, s. 7.

⁽⁵⁾ EUT C 23 af 27.1.2004, s. 36.

under henvisning til konklusionerne fra den konference om »et nyt Euro-Middelhavsområde«, som Regionsudvalget afholdt for lokale og regionale repræsentanter den 31. oktober 2003 i Livorno (CdR 350/2003),

under henvisning til meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet — »Forberedelse af udenrigsministrenes 6. Euro-Middelhavskonference i Napoli den 2.-3. december 2003 (Barcelona VI)«, en meddelelse, som Kommissionen den 5. november 2003 anmodede Regionsudvalget om at udtale sig om,

under henvisning til konklusionerne fra den interinstitutionelle konference om en styrkelse af Middelhavsdimensionen, Palermo, den 27.-28. november 2003,

under henvisning til sin resolution om den sjette Euro-Middelhavskonference, afholdt i Napoli den 2.-3. december 2003 (CdR 357/2003 fin) ⁽¹⁾,

under henvisning til Vismandsgruppens rapport om dialogen mellem folk og kulturer af 2. december 2003,

under henvisning til Kommissionens tredje rapport om økonomisk og social samhørighed og særlig dennes henvisning til nødvendigheden af at fremme en naboskabspolitik og etablere et bredere naboskabsinitiativ eller –instrument for regionerne i EU's yderste periferi,

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 327/2003 rev. 2), der blev vedtaget den 1. marts 2004 af Underudvalget for Forbindelser Udadtil (ordførere: Jacques Blanc, præsident for regionalrådet i Languedoc-Roussillon (FR/PPE), og Gianfranco Lamberti, borgmester i Livorno (IT/PSE) —

på sin 54. plenarforsamling den 21.-22. april 2004 (mødet den 21. april) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse:

1. Regionsudvalgets synspunkter

Regionsudvalget

1.1 glæder sig over, at Kommissionen inden for rammerne af samarbejdsprotokollen med Regionsudvalget har anmodet udvalget om en perspektivudtalelse om Euro-Middelhavspartnerskabet og det decentraliserede samarbejde med henblik på at kunne foretage en evaluering af erfaringerne fra partnerskabet mellem de to sider af Middelhavet med udgangspunkt i regionerne og de lokale myndigheder;

1.2 ser meget positivt på alle nye anledninger og initiativer til samarbejde mellem de regionale og lokale myndigheder i EU samt regioner og deres modparter i partnerlandene i Middelhavsområdet;

1.3 mener, at de forbindelser, som de regionale og lokale myndigheder samt byer på begge sider af Middelhavet har haft med hinanden i mindst to årtier, udgør en »fælles arv« af know-how, viden og udveksling. Denne arv, der bør værdsættes og befordres, anser Regionsudvalget for at være en vigtig søjle i partnerskabet, ikke bare på det sociale og kulturelle plan, men også med hensyn til politisk stabilitet og sikkerhed, der ikke har nået et tilstrækkeligt højt niveau;

1.4 bemærker, at EU-institutionerne med udvidelsen af EU står over for en dobbelt udfordring for så vidt angår:

— gennemførelsen af politikken for udvikling og samhørighed, der skal effektivisere integrationsprocessen mellem 25 lande

— forvaltningen af en ny kontekst af forbindelser mellem de nye naboer fra Østeuropa og det sydlige Middelhavsområde i lyset af strategien for det udvidede Europa.

Kommissionens formand Romano Prodi erklærede for nylig i Alexandria, at »Dette betyder, at vi må etablere tættere og stærkere forbindelser med alle vore naboer og skabe en »kreds af venner«, med hvilke vi kan dele fordelene ved sammenslutningen uden for EU's institutioner;«

1.5 påpeger, at det allerede i sin udtalelse fra 1995 om styrkelse af EU's middelhavspolitik understregede, hvor strategisk et område Middelhavsbækkenet er — såvel for EU som for dets nuværende og kommende medlemsstater — inden for hvilket man bør skabe en økonomisk stærk zone, som vil kunne bidrage til regional balance i EU ved at have fred, stabilitet og velstand som hovedmål;

1.6 mener, at der for at opnå et område med fred, stabilitet og velstand bør tages hensyn til, at Marokko har kystlinie til Atlanterhavet, som grænser op til EU, og at samarbejdet mellem dette område og de nærliggende europæiske områder bør styrkes. Blandt disse områder findes nogle af EU's yderste randområder,

1.7 mener, at man ved ikke at tage Euro-Middelhavsdimensionen i betragtning vil få en permanent lomme med ustabilitet og usikkerhed i EU's sydlige periferi, der strækker sig fra Marokko til Tunesien og fra Sahara til det Kaspiske Hav. Samarbejdet i Middelhavsområdet er med til at skabe fred og stabilitet. »Det ville være en alvorlig fejltagelse at forsøge at skabe et Europa uden at inddrage Middelhavsområdet, som er »civilisationens vugge«« (Romano Prodi, Bologna, maj 2003);

⁽¹⁾ EUT C 73 af 23.3.2004, s. 77.

1.8 mener, at Cyperns og Maltas EU-tiltrædelse kan give positive impulser til euromiddelhavspartnerskabet. Udtrykker i denne forbindelse tillige håb om, at de igangværende forhandlinger om en genforening af Cypern vil blive kronet med held.

1.9 understreger, at forholdene i landene i det sydlige og østlige Middelhavsområde samt i Mellemøsten nødvendiggør en betydelig styrkelse af EU's indsats. Middelhavsområdet kan ikke på en og samme tid betragtes som civilisationens vugge og et randområde, ligesom det heller ikke kan være det prioriterede indsatsområde for fremme af sameksistens og samarbejde mellem befolkningerne og kulturerne og samtidig være reduceret til sikkerhedspolitiske spørgsmål. Det, der bl.a. kendetegner Middelhavsområdet, er dets rigdom og mangfoldighed, som skyldes områdets lange historie, men også dets sårbarhed;

1.10 understreger, at EU som led i Euro-Middelhavsstrategien »har forpligtet sig til at fremme demokratiet, god regeringsførelse og retsstaten samt til at fremme og beskytte alle menneskerettigheder: civile, politiske, økonomiske, sociale og kulturelle (...) Det lægger ligeledes stor vægt på dødsstraffens afskaffelse, bekæmpelse af tortur og umenneskelig behandling, bekæmpelse af racisme, fremmedhad og forskelsbehandling af minoriteter, fremme og beskyttelse af kvinders og børns rettigheder og beskyttelse af menneskerettighedsforkæmpere. EU anerkender fuldt ud den vigtige rolle, civilsamfundet spiller for fremme af menneskerettigheder og demokratisering«;

1.11 bemærker, at det allerede i sine egne udtalelser om »De regionale og lokale myndigheder og Euro-Middelhavspartnerskabet« og »De regionale og lokale myndigheders rolle i EU's Euro-Middelhavsstrategi« gav udtryk for, at det er afgørende at fremme dialogen mellem kulturerne og religionerne;

Barcelona-processen: impulser, som skal fortsættes og styrkes

Regionsudvalget

1.12 mener, at Barcelona-processen set i lyset af sin strategiske dimension afstikker de vigtigste rammer for dialogen og samarbejdet mellem EU og dets partnere i Middelhavsområdet;

1.13 minder om, at Euro-Middelhavspartnerskabet som følge af Barcelona-ånden er struktureret på to indsatsniveauer — et bilateralt og regionalt — og baseret på tre lige vigtige interventionsdele, nemlig: det politiske og sikkerhedspolitiske samarbejde, det økonomiske og finansielle samarbejde samt det sociale, kulturelle og menneskelige samarbejde. Denne strategi, der blev lanceret i 1995, gennemtrænges i stadig højere grad af idéen om bæredygtig udvikling, der burde stå i centrum for ethvert substansligt euro-middelhavssamarbejde, som det er tilfældet med landenes indsats inden for UNEP (FN's handlingsplan for Middelhavsområdet);

1.14 understreger, at de 27 euromiddelhavspartnere har opstillet tre prioriterede mål: 1) skabelse af et område med fred

og stabilitet, der bygger på dialog, 2) etablering af et område med velstand, der er baseret på frihandel, og 3) gensidigt kendskab mellem og tilnærmelse af befolkningerne og kulturerne i Middelhavsområdet;

1.15 bemærker, at Barcelona-processen, som påpeget af Kommissionen og Europa-Parlamentet, har haft en ujævn udvikling og ikke har leveret de forventede resultater på trods af partnernes indsats: 1) konflikterne og spændingerne på Balkan, i Algeriet og Mellemøsten, herunder Irak-krigen, har forhindret etableringen af en zone med stabilitet, mens den israelsk-arabiske fredsproces er gået helt i stå, 2) samtidig med underskrivelsen af nye associeringsaftaler og stigningen i samfundens absolutte værdi er de økonomiske forskelle mellem de to sider af Middelhavet øget — dels er den sydlige sides økonomiske afhængighed af den nordlige side vokset, dels er den sydlige sides selvforsyning af fødevarer faldet (!) — 3) afsnittet vedrørende den kulturelle og sociale dialog har vist visse fremskridt. I flere lande har ytringsfriheden imidlertid endnu ikke fået fodfæste. Det er desuden nødvendigt, at dialogen ikke er begrænset til en elite af politikere, tjenestemænd og intellektuelle, men også at inddrage civilsamfundet samt de lokale og regionale institutioner, der er tættere på borgerne, hvilket er begrundelsen for udvalgets konkrete forslag;

1.16 finder handlingsplanen fra Valencia vigtig for genoptagelsen af Barcelona-processen, idet den omfatter oprettelse af ad hoc-institutioner inden for Euro-Middelhavspartnerskabet og støtter Eurocities' forslag;

1.17 tilslutter sig den støtte, som ministrene gav udtryk for i Valencia med hensyn til Agadir-processen, og samtlige initiativer — der tager sigte på samarbejdet mellem de sydlige lande — til en udvidelse af frihandelsaftalerne til også at omfatte partnerne i Nordafrika og Mellemøsten, herunder den subregionale integrationsproces såsom AMU (Arab Maghreb Union). Regionsudvalget påpeger imidlertid, at integrationsprocessen er blevet hindret af den fortsatte lukning af grænserne mellem visse partnerlande;

1.18 udtrykker tilfredshed med, at de beslutninger, der som følge af mødet i Valencia blev truffet på den sjette Euro-Middelhavskonference i Napoli, har mundet ud i oprettelsen af en parlamentarisk forsamling for Euro-Middelhavsområdet, der skal tjene som instrument for den politiske dialog;

1.19 noterer sig beslutningen fra konferencen i Napoli om at styrke EIB's lånefacilitet FEMIP (Facility for Euro-Mediterranean Investment and Partnership) og frem til 2006 at evaluere indførelsen af et subsidiaritetsinstrument;

1.20 ser med interesse på, at det overvejes at oprette en investeringsbank for Euro-Middelhavsområdet;

(!) Jf. T. Schumacher, »Programma Mediterraneo«, Istituto Universitario Europeo de Fiesole, Livorno, 31. oktober 2003.

1.21 bifalder kraftigt lanceringen af Euro-Middelhavsstiftelsen for dialog mellem kulturer og civilisationer, der bidrager til at udvikle afsnittet om Bruxelles-processens civilsamfund, og anmoder om at få lov til at deltage i dens fremtidige aktiviteter;

1.22 ser positivt på Vismandsgruppens rapport om dialogen mellem folk og kulturer i Middelhavsområdet, der blev udarbejdet i december 2003 på initiativ af udvalgets formand ⁽¹⁾, og som foreslår et program for gennemførelse af dens stiftelsesforanstaltninger;

1.23 bemærker med tilfredshed, at ministrene fra EU og Middelhavsområdet på mødet i Napoli (Barcelona VI) noterede sig konklusionerne fra den konference om »Et nyt Euro-Middelhavsområde«, som blev afholdt den 31. oktober 2003 i Livorno på Regionsudvalgets initiativ. På konferencen blev der fremsat ønske om at give Euro-Middelhavspartnerskabet en ny drivkraft og i større udstrækning at inddrage de regionale og lokale myndigheder som privilegerede aktører i etableringen af et område for frihed, stabilitet, velstand og fred omkring Middelhavet;

1.24 beklager dog, at forslaget om at oprette et organ, der skal repræsentere de lokale og regionale myndigheder, hvilket Regionsudvalget slog til lyd for allerede i 1997, ikke fik opbakning fra ministrene på mødet i Napoli;

Beskedne fremskridt i gennemførelsen af Meda-programmet

Regionsudvalget

1.25 minder om, at der er indgået associeringsaftaler med Tunesien, Israel, Marokko, Den Palæstinensiske Myndighed og Jordan, at aftalerne med Egypten, Libanon og Algeriet er ved at blive ratificeret, og at der er indledt forhandlinger med Syrien;

1.26 understreger, at Meda-programmet først og fremmest skal bidrage til reformerne af de økonomiske og sociale strukturer i partnerlandene, forbedre levevilkårene for de svageste i samfundet og mindske virkningerne af liberaliseringen af økonomien på det sociale plan og i området, således at der kan indføres et frihandelsområde inden 2010 ⁽²⁾;

1.27 finder, at frihandelsområdet er en nødvendig etape, for så vidt angår de tre grundpiller i Barcelona-processen, og at det ikke er »et mål i sig selv«. Frihandelsområdet bør indføres under hensyntagen til principperne om bæredygtig udvikling og de risikoelementer, som er forbundet med overgangsfasen i de sydlige Middelhavslande. Af risikoelementer kan nævnes: 1) betydelige sociale skævheder som følge af omstruktureringer af produktionsapparatet og det økonomiske system; 2) nye geografiske polariseringer og koncentrationer, som kan

forværre de eksisterende regionale uligheder; 3) en betydelig miljøbelastning som følge af den øgede samhandel, anlæggelse af energi- og transportinfrastrukturer, større udnyttelse af jorden og stigende affaldsmængder;

1.28 er enig med Kommissionen i, »at det økonomiske samarbejde med disse lande er relevant, at EU's økonomiske samarbejde med Meda-partnerlandene generelt er rimeligt effektivt, men at det har potentiale til mere, og at forvaltningen af programmerne er ineffektiv ⁽³⁾«;

1.29 beklager, at den tredje del af Meda I-programmet i flere henseender forhindrer de regionale og lokale myndigheder både nord og syd for Middelhavet i at deltage;

1.30 konstaterer, at EU med Meda I-programmet (1996-99) har anvendt 3,5 mia. EUR ud af et samlet beløb på mere end 4,68 mia. EUR bevilget til partnerlandene i Middelhavsområdet, mens der er afsat omkring 5,35 mia. EUR under Meda II-programmet (2000-2006);

1.31 vurderer, at der ikke er afsat tilstrækkeligt med midler i betragtning af ambitionerne for Barcelona-processen og den enorme efterspørgsel efter samarbejde og ressourcer i det sydlige Middelhavsområde;

1.32 beklager, at situationen langt fra er tilfredsstillende trods de forbedringer, der er sket under Meda II-programmet, hvor ca. 50 % af de bevilgede midler i 2001 er blevet anvendt, og 70 % af de bevilgede midler i 2002; opfordrer Kommissionen til at intensivere informationsindsatsen og andre foranstaltninger for at forbedre anvendelsesprocenten;

1.33 bifalder regionale samarbejdsinitiativer som f.eks. Euromed-Heritage, Meda-Democracy og Euromed-regionalprogrammet for den lokale forvaltning af vandressourcerne, der skal supplere de bilaterale aftaler, samtidig med at det understreger den manglende synlighed over for partnerlandene og borgerne i det sydlige Middelhavsområde;

1.34 beklager dog, at der kun afsættes ganske få midler til Middelhavslandene under de horisontale programmer, og navnlig under det europæiske initiativ til støtte for demokrati og menneskerettigheder, som har taget over fra Meda-Democracy-programmerne siden Meda II's indførelse;

1.35 gør opmærksom på, at partnerlandene i det sydlige Middelhavsområde støder på en del konkrete vanskeligheder i det bilaterale samarbejde, navnlig på grund af bureaukratiske procedurer og den langsomme iværksættelse af projekter. Regionsudvalget beklager, at der ikke findes en institutionel partnerskabsmekanisme ⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ Euromed Report nr. 68 af 2. december 2003.

⁽²⁾ Der er tale om et foreløbigt tidspunkt, idet Tunesien i henhold til aftalerne optages i frihandelsområdet mellem EU og Middelhavsområdet i 2008, Libanon i 2014, Algeriet og Syrien efter 2014.

⁽³⁾ Evaluering af det økonomiske samarbejde mellem Kommissionen og Middelhavslandene (12/1997) — 951645.

⁽⁴⁾ H. Abouyoub, Marokkos ambassadør i Frankrig, Euro-Middelhavspartnerskabet, Rundbordsdrøftelserne på Euro-Middelhavskonferencen, Marseille, juli 2000.

1.36 noterer sig, at reformen i 2001 førte til oprettelsen af Generaldirektoratet EuropeAid og beslutningen om at decentralisere ansvaret for forvaltningen af støtten ved at lægge det ud til delegationerne efter princippet om, at »alt, hvad der bedre kan forvaltes og besluttes på stedet, skal ikke forvaltes eller besluttes i Bruxelles«. Regionsudvalget understreger sammen med Europa-Parlamentet, at den nye decentrale procedure kræver konstant overvågning og en større inddragelse af partnermyndighederne i programmer og projekter;

1.37 beklager, at Kommissionen endnu ikke har undersøgt virkningerne af et frihandelsområde. En sådan undersøgelse bør lægge vægt på fem vigtige udfordringer, der ligger i Meda II-programmet, og som vedrører demografi, beskæftigelse og migration, globalisering, begrænsning af ressourcerne og miljø. Regionsudvalget minder om, at en sådan undersøgelse har været på tale siden Malta-konferencen (Barcelona II, 1997) og flere gange har været genstand for anmodninger fra Regionsudvalget og Europa-Parlamentet;

1.38 understreger, at EU's lokale og regionale myndigheder ikke med Meda-programmet har fundet et instrument, der kan stå mål med det bidrag, som de kan yde partnerskabet. Sidstnævnte har gradvis opnået de kompetencer, der er nødvendige for at kunne bidrage effektivt til gennemførelsen af partnerskaber og fremme af samhandel og samarbejde på en række specifikke områder som f.eks. fremme af nærhedspolitikker og modtagelse af indvandrere fra det sydlige Middelhavsområde;

1.39 beklager den manglende koordinering mellem Meda og Interreg, til trods for at Regionsudvalget udtrykkeligt har anmodet om, at der i Meda II-programmet medtages et kapitel om det decentrale samarbejde. Denne anmodning er ligeledes blevet gentaget af Europa-Parlamentet i forbindelse med forberedelsen af konferencen i Valencia;

De lokale og regionale myndigheders merværdi i det decentrale samarbejde

Regionsudvalget

1.40 ønsker at delagtiggøre partnerlandene i Middelhavsområdet i de erfaringer, som udvalgets medlemmer har indhøstet gennem sine kontakter med de lokale og regionale myndigheder i ansøgerlandene under udvidelsesprocessen;

1.41 mener, at de lokale og regionale myndigheder er bedst stillet til at varetage det decentrale samarbejde;

1.42 fremhæver de områder, hvor de lokale og regionale myndigheders beføjelser kommer bedst til deres ret:

- Fysisk planlægning
- Byplanlægning
- Landbrug, fiskeri og udvikling af landdistrikterne
- Miljø, ressourceforvaltning og forebyggelse af naturkatastrofer
- Transport og energi på subregionalt plan

— Politikker til fremme af SMV

— Politikker til fremme af beskæftigelsen

— Kulturelle og sportslige aktiviteter

— Politikker for bevarelse og styrkelse af den lokale og regionale arv

— Socialpolitik i nærmiljøet

— Undervisning og uddannelse

— Sundhed

— Forvaltning af migrationsstrømmene, modtagelse og integrationspolitik;

1.43 beklager, at den manglende koordinering af Meda II- og Interreg III-programmerne har betydet en begrænset inddragelse af de lokale og regionale myndigheder syd for Middelhavet i samarbejdsprojekter under Interreg III, da partnerlandene i Middelhavsområdet har været afskåret fra EU-medfinansiering;

1.44 beklager, at dette i modstrid med ånden i Barcelona-erklæringen har hæmmet udbredelsen af erfaringer med udveksling og god praksis for partnerskaber på lokalt og regionalt plan til trods for, at flere af EU's lokale og regionale myndigheder har knyttet tætte kontakter til de lokale og regionale myndigheder syd for Middelhavet;

1.45 anser det for både nødvendigt og presserende, at der senest i 2006 iværksættes et initiativ, der gør det muligt inden for rammerne af Meda-programmet at afstemme EU's strategiske og makroøkonomiske målsætninger (Medas bilaterale del) med de europæiske lokale og regionale myndigheders muligheder for selv at tage initiativ, varetage den lokale styring og udvikle privilegerede forbindelser til modparterne i Middelhavsområdet;

1.46 mener, at strategien efter 2006 bør føre til indførelsen af et særligt finansieringsinstrument for decentraliseret samarbejde mellem lokale og regionale myndigheder i Euro-Middelhavsområdet. Der skal være tale om et reelt værktøj med tilstrækkelige midler til at leve op til de reelle ambitioner, som bør ligge i betegnelsen Medplus;

1.47 mener, at finansieringsinstrumentet 1) ikke blot bør indebære erfaringsudveksling, men føre til iværksættelsen af konkrete projekter, som befolkningen (som bør være de første til at nyde godt af samarbejdet) kan tage og føle på; 2) bør genoptage pilotforsøget med Med-projekterne, som trods åbenlyse mangler har bidraget til at skabe kontakter og fremme konkrete tiltag på flere områder samt inddraget såvel institutioner som lokale og regionale myndigheder, ngo'er og civilsamfundet; 3) finansielt set bør basere sig ikke blot på egne bevilninger, men også på Den Europæiske Investeringsbanks facilitet for euromediterran-investeringer og partnerskaber samt eventuelt fremtidigt Euro-Middelhavsbank for investeringer og partnerskab;

1.48 minder om, at de lokale og regionale myndigheder har mulighed for at træffe foranstaltninger, der både tager hensyn til og overvinder de traditionelle begrænsninger i samarbejdet mellem centralregeringer. Det er nemlig på det decentrale myndighedsniveau, at der kan ske reelle fremskridt med realiseringen af den nye nabopolitik, som Kommissionen ønsker at sikre gennemført. Man bør således »overvinde de vanskeligheder, der er knyttet til de traditionelle udviklingsmodeller, udbygge de eksisterende net af forbindelser mellem byer med henblik på iværksættelse af konkrete udviklingsprojekter og søge at tage de udfordringer op, der ligger i en bæredygtig udvikling af byer og landdistrikter»;

1.49 mener, at en forbedring af forvaltningen på territorialt plan og indførelse af forebyggende foranstaltninger på social- og sundhedsområdet samt til beskyttelse mod naturkatastrofer og sikring af øget transportsikkerhed inden for rammerne af en langsigtet udvikling i området omkring et lukket og truet hav, er en absolut nødvendighed. Irmedd (Institutet for bæredygtig udvikling i Middelhavsregionerne)⁽¹⁾ er et godt eksempel på sammenkobling af analyser og samkøring samt erfaringsudveksling mellem de lokale og regionale myndigheder i den nordlige og sydlige del af Middelhavet med hensyn til bæredygtig udvikling;

1.50 anser det for vigtigt, at sammenkædningen af bevilninger og fysisk planlægning ikke alene fastlægges af staterne, men også, og især af hensyn til effektiviteten, på det nærdemokratiske niveau, dvs. af de lokale og regionale myndigheder og deres net af forskningsinstitutter og stiftelser. Eksempelvis arbejder den italienske stiftelse LEM (Livorno Euro Mediterraneo) tæt sammen med en lang række partnere⁽²⁾ for at fremme udbredelsen af en søfartssikkerhedskultur i hele Middelhavsområdet;

1.51 mener, at Interreg III er et godt eksempel på, at der eksisterer muligheder for et samarbejde mellem lokale og regionale myndigheder i henholdsvis den sydlige og nordlige del af Middelhavsområdet. For eksempel afvikles mere end 60 % af projekterne under Interreg III B Medoc med en aktiv deltagelse af en eller flere middelhavspartnerlande fra europæiske regioner, der ligger uden for Medoc-området. Manglen på EU-medfinansiering sætter imidlertid en grænse for den finansielle inddragelse af partnere syd for Middelhavet⁽³⁾;

1.52 glæder sig over, at Kommissionen har besluttet at lancere et pilotprojekt Med'Act for samarbejde mellem byerne i Euro-Middelhavspartnerkabet, og ønsker at se Kommissionen engagere sig yderligere og vedtage et overordnet regionalt program for samarbejde mellem lokale myndigheder i Euro-Middelhavspartnerlandene inden for rammerne af Meda-programmet;

⁽¹⁾ CPMR besluttede at oprette Irmedd den 17. september 2002 i Ioannina. Irmedd blev indstiftet i Montpellier den 19. september 2003.

⁽²⁾ Herunder regionen Toscana, Universitetet i Pisa, Middelhavskommissionen under CPMR og det italienske transportministerium.

⁽³⁾ Jf. R. Favresse, Analyse des partenariats entre les pays de l'espace Medoc e les Pays tiers méditerranéens au sein du programme Interreg III B Medoc, Caisse des Dépôts et Consignations, november 2003.

1.53 bemærker, at den decentrale samarbejdspraksis, der har udviklet sig de seneste år, vidner om, at de lokale og regionale myndigheder nu har rollen som katalysator for dette nye samarbejde. Kommissionen anerkendte denne rolle i et notat om decentralt samarbejde af januar 2000;

1.54 fastslår, at adskillige medlemsstater har anerkendt de lokale og regionale myndigheders afgørende rolle, som derfor bør harmoniseres og afklares bedst muligt på EU-niveau. Det bør ligeledes præciseres, at de lokale og regionale myndigheder i partnerlandene syd for Middelhavet repræsenterer decentrale organer, som er valgt af den lokale befolkning og ikke (udelukkende) er sammensat af centralregeringens lokale embedsmænd;

2. Regionsudvalgets henstillinger

Regionsudvalget

2.1 understreger, at de lokale og regionale myndigheder nord og syd for Middelhavet udgør et funktionelt, politisk og territorialt bindeled mellem centralregeringerne og civilsamfundet;

2.2 beklager, at ingen af de møder om regionale myndigheder, som det var planen at holde ifølge Barcelona-erklæringen, hidtil har fundet sted, selv om Regionsudvalget flere gange har krævet dem afholdt (jf. CdR 125/1997, 40/2000, 123/2000, 173/2003 og 357/2003) og på trods af ministrenes erklæringer på flere euromiddelhavskonferencer — fra konferencen i Stuttgart i 1999 (Barcelona III) til konferencen i Napoli i 2003 (Barcelona VI);

2.3 anbefaler at høre de lokale og regionale myndigheder i EU i forbindelse med naboskabspolitik, navnlig når der skal fastsættes mål, referencekriterier og en tidsplan for gennemførelse af handlingsprogrammer, i lighed med den rolle, som Kommissionen tilkender dem i hvidbogen om nye styreformer i EU (KOM(2001) 428 endelig);

2.4 opfordrer Kommissionen til at skabe et forum eller et organ blandt Barcelona-processens institutioner til at repræsentere EU-medlemsstaternes og euromiddelhavspartnerlandenes subnationale decentrale myndigheder (kommuner, provinser og regioner);

2.5 foreslår, at et sådant organ drøfter operationelle problemer og bidrager aktivt til udveksling om decentralt samarbejde (organet kan især beskæftige sig med emner som uddannelse, projektförvaltning, mægling mellem forskellige kulturer og kommunikation, naturgivne risici og bæredygtig udvikling);

2.6 anmoder om, at Meda- og Interreg-programmerne snarest muligt koordineres indbyrdes, navnlig via integration af naboskabsstrategien i Kommissionens nye retningslinjer; understreger i lyset heraf, at MedAct (på et andet plan i forvaltningsstrukturen) udgør et godt eksempel på »unikke projekter«, der inddrager byer i euromiddelhavspartnerskabet (bl.a. Bordeaux, Rom, Bruxelles, Tunis, Sfax og Casablanca). Inddragelsen af byerne i Meda-programmet blev i øvrigt også foreslået i en erklæring fra borgmestrene i Middelhavsområdet dagen inden konferencen i Napoli;

2.7 foreslår, at man på grundlag af samarbejdsprojekter, der frem til 2006 skal styrke koordinationen mellem de to programmer, lancerer et særligt fællesskabsinitiativ med sigte på at opretholde, udvikle og fremme dialogen mellem de forskellige kulturer i landene omkring Middelhavet;

2.8 tilskynder til, at man allerede nu — og under hensyntagen til regionerne i den yderste periferi, som geografisk berøres i denne sammenhæng — begynder at eksperimentere med det nye koordinationsinstrument under euromiddelhavsprogram Medplus, der henvender sig til statsforvaltningen, og at Regionsudvalget høres om udformningen af euromiddelhavspartnerskabets nye naboskabsinstrument, der forventes i 2006. Regionsudvalget kan bidrage med egne praktiske erfaringer med lokale styreformere. Erfaringerne fra eksisterende organer såsom Kommunal kongressen under Europarådet (CLRAE) og netværk mellem et utal af internationale og nationale sammenlutninger af lokale og regionale myndigheder langs hele Middelhavet (heriblandt AER, CEMR, CRPM, FMCU, AGE, REVES, Eurocities og Arco Latino)⁽¹⁾ bør ligeledes udnyttes; både kompetencer, som de territoriale myndigheder i EU har erhvervet gennem deres indbyrdes relationer og gennem deres forbindelser med tilsvarende myndigheder i tilrædelseslandene, kan lægges til grund. Regionsudvalget har for nylig bestilt en undersøgelse om euro-middelhavssamarbejdet og det decentrale samarbejde;

2.9 finder det vigtigt at råde bod på den aktuelle fragmentering og spredning i det decentrale samarbejdes programmer og aktioner;

2.10 opfordrer Kommissionen til at lægge stor vægt på middelhavsaktionerne og til at samle koordinationen af disse i et enkelt generaldirektorat;

2.11 foreslår, at de lokale og regionale myndigheder i EU forvalter bevillingerne til det decentrale samarbejde sammen med Kommissionen i lighed med den partnerskabsmodel, som blev anvendt for middelhavsprogrammerne 1986-1992; vurderer, at de lokale myndigheder er det rette forvaltningsni-

(1) Forsamlingen af Regioner i Europa, De Europæiske Kommuner og Regioners Råd, Konferencen af Perifere Kystregioner i EU, Verdensforbundet af venskabsbyer, Europæiske Grænseregioners Arbejdsfællesskab og Det Europæiske netværk af byer og regioner vedrørende socialøkonomi.

veau til at styrke dialogen og samarbejdet, al den stund disse lettere kan sætte sig ud over makroøkonomiske og geopolitiske begrænsninger;

2.12 anbefaler Kommissionen at skaffe sig et mere indgående kendskab til de subnationale institutioners funktioner og kompetencer i landene syd for Middelhavet gennem et komparativt studium af lokale og regionale myndigheder og de igangværende reformer. Der findes i øjeblikket ikke noget samlet og udtømmende overblik over disse institutioner eller deres udvikling. Udvalget tilslutter sig Europa-Parlamentets opfordring til Kommissionen om »at forelægge en beretning om de fremskridt, der er gjort i modtagerlandene med hensyn til institutionelle reformer«;

2.13 mener, at det decentrale samarbejde begunstiger en demokratisk udvikling i de lokale og regionale forvaltningsenheder i landene syd for Middelhavet, som vil styrke disse institutionelle positioner over for centralregeringerne og de statslige myndigheder i regionerne⁽²⁾, hvilket vil gøre aktionen acceptabel i borgernes øjne;

2.14 opfordrer derfor til at støtte decentraliseringsreformerne og den igangværende strukturingsproces for de lokale og regionale myndigheder i landene syd for Middelhavet med henblik på at gøre disse til fulgyldige aktører i det lokale styre, samt at sørge for, at det centrale samarbejde i højere grad inddrager valgte forsamlings i stedet for i første række at henvende sig til statslige tjenestemænd eller de statslige myndigheder på lokalt plan;

2.15 insisterer på behovet for et nyt retsgrundlag for at yde støtte til venskabsbyer — et naturligt partnerskabsinstrument; henviser i den forbindelse til, at man på udenrigsministermødet på Kreta den 26.-27. maj 2003 insisterede på det forhold, »at de regionale og lokale myndigheder også kan bidrage afgørende til dialogen mellem kulturer og civilisationer gennem et decentraliseret samarbejde og venskabsbyforbindelser, og at de kan inddrages nærmere i denne opgave, som er en væsentlig del af Euro-Middelhavspartnerskabet«;

2.16 insisterer på, at man i frihandelszonen skal udnytte mangfoldigheden i identitet, landskab og miljø, så den gensidige udveksling (nord-syd, syd-nord og syd-syd) kommer til at hvile på komplementaritet i overensstemmelse med principperne om bæredygtig udvikling;

2.17 foreslår, som allerede nævnt, at der udarbejdes et studie om de socioøkonomiske og miljømæssige konsekvenser af indførelsen af frihandelszonen i landene omkring Middelhavet inden 2010;

(2) Som f.eks. wilaya'er (provinser eller præfekturer) i de fleste af landene syd for Middelhavet.

2.18 finder, at indvandringspolitikken bør baseres på social og kulturel integration. Indvandrerne i EU kan fungere som en slags naturlig bro for konsolidering og udvikling af samarbejdsinitiativer;

2.19 foreslår, at 2008 udpeges til »naboskabsår«; insisterer i den forbindelse på, at der må gennemføres programmer vedrørende lokale og regionale myndigheder, som også inddrager ikke-statslige organisationer, civilsamfundet og borgerne såvel i EU som i de omkringliggende lande. Initiativerne vil kunne nå ud til en større del af befolkningen ved kulturelle arrangementer, der fungerer som et udstillingsvindue for de nye kulturelle og økonomiske dimensioner i og omkring Europa. Forud for udstillingen kunne man afholde en række tematiske konfe-

rencer organiseret af de lokale og regionale forvaltningsenheder, som vil kunne involvere den bredere offentlighed;

2.20 støtter lokale og regionale organisationers og fondes aktiviteter — f.eks. Immedd i Montpellier, Fondazione LEM — Livorno Euro Mediterranea i Livorno, »De Tre Kulturer« i Sevilla, Laboratorio Mediterraneo-fonden i Napoli, Det Catalanske Institut for Middelhavsstudier og Samarbejde i Barcelona, Middelhavsinstitutet i Marseille, Middelhavsinstitutet for Europæiske Studier i Valencia, MedCities i Barcelona osv.; ønsker kraftigt at støtte disse aktiviteter inden for research, erfaringsudveksling og kulturformidling med henblik på deres deltagelse i initiativer under den euromiddelhavsfond, som blev lanceret på konferencen i Napoli.

Bruxelles den 21. april 2004

Peter STRAUB

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om »Forslag til Rådets direktiv om gennemførelse af princippet om ligebehandling af kvinder og mænd i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser«

(2004/C 121/06)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til »Forslag til Rådets direktiv om gennemførelse af princippet om ligebehandling af kvinder og mænd i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser« (KOM(2003) 657 endelig — SEK 2003/1213 — 2003/0265 (CNS)),

under henvisning til Kommissionens beslutning af 5. november 2003 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 1, at anmode om Regionsudvalgets udtalelse,

under henvisning til præsidiets beslutning af 7. maj 2002 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Økonomisk Politik og Social- og Arbejdsmarkedspolitik,

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 19/2004 rev. 1), som blev vedtaget af Underudvalget for Økonomisk Politik og Social- og Arbejdsmarkedspolitik den 2. marts 2004 med Mona-Lisa Norrman, medlem af Jämtland läns landsting (SE/PSE), som ordfører —

på sin 54. plenarforsamling den 21.-22. april 2004 (mødet den 22. april) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse:

1. Regionsudvalgets synspunkter

1.1 Regionsudvalget tilkendegiver sin skuffelse over forslagens begrænsede anvendelsesområde. Udvalget konstaterer, at Kommissionen ikke har evnet at udføre den opgave, som den blev pålagt af stats- og regeringscheferne i Nice i 2000, nemlig at udarbejde et direktivforslag, hvis sigte er ligestilling på områder uden for arbejdsmarkedet, og som bygger på artikel 13 i EF-traktaten. Regionsudvalget beklager de indrømmelser

hvad angår direktivforslagets anvendelsesområde, der er blevet givet af hensyn til forskellige interesseparter.

1.2 Regionsudvalget vil søge at afskaffe uligheder og aktivt fremme ligestilling mellem mænd og kvinder, bl.a. ved at støtte EF-traktaten, Nice-traktaten og rammestrategien i det femte handlingsprogram (2001-2005), hvor den kombinerede fremgangsmåde er integration af ligestillingsaspektet på alle politikområder og særforanstaltninger med fokus på kvinder.